

TIDEVARVET

GENOM EN GAVA TILL

Blomsterfonden

för hem och vård åt gamla hedras minnet av en avlidne på ett vackert och värdigt sätt. Exp. Hamngatan 10, Stockholm. Tel. namn-anrop »Blomsterfonden». Postgiro 2530.

Vad har hänt?

NORDENS DAG har firats i de fem nordiska länderna med tal av statsöverhuvudena i radio, student- och andra ungdomsfester, uppträdande av resp. utrikesministrar på besök i varandras länder och stora festprogram för övrigt. Ledmotivet: ett enat Nord vill koret för lycka och framgång.

GIMO-ÖSTERBY BRUK i Norra Uppland har sållts till Korsnäsbolaget med tillhörande driftsinställelse och hundratals familjer utan arbete. Genom sina hårda avverkningar de senare åren har bolaget själv förberett driftsnedläggningen. Skall nya industrier kunna sättas i gång i bygden? Korsnäsbolaget har ställt i utsikt mera omfattande skogs-vårdsarbeten. Vidare kommer en del tillfälliga hjälpåtgärder att vidtagas, såsom upprättandet av arbetslöshetskontor i Gimo, förbättrad arbetsförmåda, yrkeskurser för ungdom. En undersökning kommer att igångsättas beträffande egenhemsinnehavarnas ställning och deras möjligheter att klara sina bostadslån.

KYRKOMOTET, som pågår i Stockholm, har haft väsentliga frågor om att behandla, bl. a. kyrkornas öppet-hållande på vardagar, prästernas skyldighet att viga fränskilda och olika prästerliga anställningsomständigheter.

EN SOVIET-RYSK GRÄNSVAKT har skjutits på Karelska Näset, enligt den döendes uppgift av gendarmklädda finnar. Även annan skottlossning lär ha ägt rum. Finska myndigheter medge riktheten av den ryska gränsvaktens död, men förklarar att det är ryska myndigheter, som hindrar deras närmare kriminaltekniska undersökningar. Övrig skottlossning förklarar med att en finsk gosse skjutit fåglar och att kulorna förrirat sig in på ryskt område.

GÖRING, SOM HAROMDAGEN tomlade inför 20,000 människor om 4-räspanen — meddelade, att Hitler varken dter smör eller kött och att han själv magrat tio kilo.

TYSKLAND HAR MARKERAT sin vänskap med Italien genom att formellt erkänna det italienska kejsarriket Abessinien, varom Hitler personligen underdrömlade utrikesminister Ciano vid hans besök i Berlin. Greve Ciano försäkrade att hans land skulle veta att till fulla uppskatta detta vänskapstveva. — Man anser även att överenskommelse träffats i Berlin om erkännande av Burgos regering sedan Madrid fallit.

GENERAL FRANCO har tillställt Madrid ett ultimatum att omedelbart överlämna staden åt rebeller. Svar skall avgöras inom 48 timmar. — När Tidevarvet läses, lär resultatet vara känt. Men Madrids fall kommer inte att betyda inbördeskrigets slut.

ITALIEN HAR I NONINTERVENTIONSUTSKOTTET avvisat beskyllningarna för obehöriga vapenleveranser till Spanien, men antagar Sovjet för direkt intervention i sexton uppräknade fall. — Sovjet har förklarat sig icke längre vara bundet av överenskommelsen i större utsträckning än andra stater. Non-

Vår sjukhusvård

En förväxling av läkemedel förorsakade för någon tid sedan icke mindre än fyra dödsfall på ett av Stockholms större sjukhus. Det är begripligt att allmänheten med stort intresse följer utredningens gång och frågar sig hur en sådan olycka kan ske inom vår på det hela taget så välordnade sjukhusvård. Var det en grym slump som fogade samman den serie av olyckliga omständigheter, som möjliggjorde misstaget eller finns här brister i själva systemet, som kan förklara det till synes oförklarliga.

De juridiska följderna av olyckan, åtal m. m., drabbas av sjukhusets som mer än de flesta sådana varit intresserad av sitt sjukhus' tekniska detaljer och som med framgång arbetat på att hans sjukhus skulle stå som ett mönster i många avseenden. De närmast ansvariga sjuksköterskorna tillhör också den kategori, som är höjd över alla misstankar för slarv och dylikt.

Utredningen har tyvärr icke skett utan vissa friktioner mellan sjukhusets personal och polisen, som givetvis måste ha det yttersta ansvaret för utredningen. Detta är mycket att beklaga, men det får icke skymma bort huvudfrågan: Lider vår sjukhusvård av en befäkligt brist?

Det svenska sjukhusväsendet, sådant det drivs av det allmänna, är med rätta högt värdesatt och går man till den tekniska utrustningen av sjukhusen har vederbörande anslagsgivande myndigheter sällan vägrat den allra bästa i den vägen. Nya sjukhus har även uppförts i stor utsträckning, men värden av de sjuka har mer och mer flyttats från hemmen till sjukhusen, där hela det moderna tekniska undersökningsväsendet, nödvändigt för diagnosens ställande, stod till förfogande. En kronisk överbeläggning blir ändå följden, med jäkt och överansträngd personal.

Interventionsutskottet har emellertid förklarat anklagelserna mot Italien och Portugal oavsedda.

PORTUGAL, SOM ANSER sig ha blivit oövnligt behandlad genom anklagelserna för vapenleveranser till rebeller, uppsavs ha tagit steget fullt ut, brutit med Madridregeringen och erkänt rebellgeneral Franco som Spaniens överhuvud, en uppgift som sedermera förnekats.

REXISTERNA, Belgiens fascister, som utvecklat en livlig verksamhet, hålla trots regeringens förbud en massdemonstration i Bryssel på söndagen, som dock avlöp utan andra katastrofer än att deras ledare Degrelle blev arresterad. Samtidigt ha de flamländska nationa-

listerna förklarat sig icke ännu gå med på de nya försvarsanslagen, medan det flamländska frontkämpförbundet vill ha fullständig avrustning. De ha skrivit ett brev till kung Leopold, där de framhålla hur omöjligt och meningslöst det är att försvara landet med vapen och att Belgiens självständighet måste byggas på moraliska faktorer.

DIPLOMATKAREN HAR UTOKATS på spinnvidan. Mexico representeras i Köpenhamn av señorita Palma Guillin och till Spaniens representant på den lediga posten i Stockholm har utnämmts señora Isabella Palencia från Madrid.

Man hör i våra dagar mycket talas om att arbetsbrist föreligger inom läkarkåren, samtidigt som nästan alla sjukhusläkare äro kroniskt överansträngda. Detta pekar väl på att arbetet måste delas upp på flera händer. Vad hjälper alla fina apparater om den mänskliga faktorn klickar.

Kan olyckan på Maria sjukhus leda till att det allmännas representanter få ögonen för detta ofrånkomliga sammanhang, skulle den ej vara så bittert meningslös.

A. N.

Utskottet har emellertid förklarat anklagelserna mot Italien och Portugal oavsedda.

DIPLOMATKAREN HAR UTOKATS på spinnvidan. Mexico representeras i Köpenhamn av señorita Palma Guillin och till Spaniens representant på den lediga posten i Stockholm har utnämmts señora Isabella Palencia från Madrid.

Utskottet har emellertid förklarat anklagelserna mot Italien och Portugal oavsedda.

RADIKALA FÖRENINGEN

sammanträder måndagen den 2 november 1936 kl. 8 e. m. å Publicistklubbens lokal, Solviigränd 3, Stockholm.

Föredrag av Professor VILHELM LUNDSTEDT, Uppsala om Faran av känslotänkande i politiken mellan folken.

Supé å kr. 1:75.

Årsavgifter upptagas.

Nya medlemmar vinna inträde.

Finnes ingen neutralitet?

Ar neutralitet för de utomstående i den spanska striden längre möjlig? Det är den stora frågan i Europa just nu. Mer och mer kommer den tanken fram, att det inte längre rör sig endast om ett inbördeskrig i ett enskilt land — det gäller en väldig uppdelning tvärs över de nationella gränserna mellan två mäktiga åsiktsriktningar.

Att Stalin i sitt telegram till de spanska kommunisterna framhållit att Spaniens befrielse från de fascistiska reaktionärernas förtryck icke är dess privata angelägenhet utan ett intresse för hela den framsträvande mänskligheten, är ju förklarligt.

Men även Socialistiska arbetarinternationalen och fackföreningssamarbetet har vid ett möte i London, anordnat på begäran av engelska arbetarorganisationer, om arbetarrörelsens ställning till noninterventionen antagit en resolution om omedelbar hjälp åt den legala spanska regeringen i form av kommersiell frihet och möjlighet att erhålla nödiga medel för sitt försvar.

I Frankrike utövar den vänstra folkfrontsflygeln stark press på regeringen Blum, vars fullföljande av noninterventionen blir allt mera tvekan.

En amerikansk fölyttare, Waldo Frank, har i The New Republic tillställt Blum ett öppet brev, där han helt enkelt frågar: Kan världens demokrater stå vid sidan och lugnt se på hur den spanska republiken kämpar för livet, medan världsfascismen hotar att vinna ny mark?

Det är en fråga, framhåller Frank, som just nu sysselsätter tusenden av människor över hela världen. Han erkänner att Frankrike har proklamerat neutralitetstojnen för att hindra det spanska kriget att vidgas till ett internationellt krig, men han menar samtidigt att ett uppreppande av sådana eftergifter slutligen måste leda till krig och därmed kanske till ett förtryckande av alla de värden, som de folkliga, mänskliga krafterna i världen skatta högst. Måste inte då demokratin ta risken — och chansen att Hitler och Mussolini skulle dra sig tillbaka och kriget undvikas? Ty den möjligheten kunde finnas, om Frankrike vore djärvt nog att fatta ståndpunkt, menar Frank.

Fascisterna sätter inte livet så högt och de riskerar det villigt om det gäller de föraktade också andras liv och är genast fördämliga att offra dem. Men människorna till vänster tvekar ännu, därför att deras inställning präglas av en genömgående humanitet.

Vi, som på varje punkt känner oss överlägsna fascisterna när det gäller mänskliga värden, fortsätter Frank, måste bli deras jämlikar också ifråga om beslutsamhet och mod. I annat fall kommer vårt hat till kriget och vår kärlek till mänskligheten att spela världen i krigsmakarnas händer. Här finns ingen neutralitet. Här finns bara två möjligheter: Att gå framåt emot mänskligheten eller tillbaka till slaveriet.

Så länge man endast förlitar sig på vapen, finnes helt säkert ingen tredje väg.

Ett framsteg för kvinnorna i Genève.

Kvinnornas rättigheter som arbetare och medborgare, vilka i följd utgör en spännande diskussionspunkt inom förbunds-förbundens kommissionsarbete i Genève, stod i år icke officiellt på dagordningen. Trots detta lyckades det de internationella kvinnoorganisationernas språkrör att föra frågan ett väsentligt steg framåt. Det gick till på följande sätt.

Som kanske någon minns, utnämndes första kommissionens behandling av frågan i följd i en resolution beträffande gift kvinnans nationalitet, där man uttalar sig för frågans betydelse m. m. och anhåller att den må vidare följas av Rådet, som skall avgöra när den nått en sådan utveckling att den kan tas upp internationellt. I frågan om kvinnornas lika sätts — i medborgerligt avseende och som arbetare — igångsattes en undersökning delvis i samarbete med Internationalen Arbetsbyrå med uppgift att observera kvinnornas villkor, framförallt de bestämmelser som verka inskränkande på deras rätt till förvärvsarbete. En del av mera framstegsvänliga delegaternas i kommissionen önskan fastslogs emellertid icke någon viss tid, inom vilken respektive länder skulle ha avgivit sina rapporter. Eftersom alla medlemsstater först måste ha svarat, innan frågan på nytt kunde

tas upp, fanns här en risk för att det kunde dröja fem, tio, tjugu år innan frågan på nytt kom före — om den ens någonsin gjordes det.

Det var på denna punkt de internationella kvinnoorganisationernas samarbetskommitté i Genève, den s. k. konsultativa kommittén, i år satte in en stöt. Den ingav för det första en begäran till förbunds-förbundets kommissionen, att frågan om kvinnornas rättigheter i vissa preciserade punkter måtte tas in i förbundspaktens i samband med den förestående revisionen av denna. Denna hemställning hade väl i och för sig inte kunnat få någon större framgång. Men utöver den lyckades kvinnorna få delegationerna från tretton medlemsstater att begära, att frågan om de kvinnliga rättigheterna skulle tas upp på nästa års dagordning. Bland dessa tretton stater märkas flera av de avgränsade kvinnovänliga, såsom Turkiet, Kina, Burma av de sydamerikanska staterna, Finland, Tjeckoslovakiet och Sovjetunionen. I skrivelsen framhålltes att det i dessa kritiska tider är av yttersta vikt, att N. F. uppmanar samarbetet även med sådana grupper, som icke äro tillräckligt starkt representerade inom folkförbundet. Dit höra kvinnorna. Det är alltså såväl i att skänka de internationella kvinnoammans-

(Forts. å sista sid.)

TIDEVARVET

**Radikal
politisk
vecko-tidning.**

REDAKTÖR:
CARIN HERMELIN.

ANSVARIG UTGIVARE:
ADA NILSSON.

Utkommer varje helgfri lördag.

Triewaldsgränd 2, 3 tr.,
Stockholm. Tel. 20 48 42.

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: *Eva Andén.*
Ledam. av Sveriges Advokatsamf.
Norrländsgatan 18.
Tel. 10 75 75, 10 75 76.
STOCKHOLM

Införd genom Stockholms Läkerförening.

Doktor KNUT HANNER

Allm. praktik, kirurgi, olycksfall.
Humlegårdsg. 13, 3 tr., hiss.
Mottagn.-tid fr. kl. 2 eller efter an-
mälan 62 39 02. Sjukbesök. Tel-
tid säkr. 8-1/2 9.

Stockholms stads Poliklinik vid Kornhamnstorg 4

Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9-11/2 f.m.
**För havandeskapet och
dess sjukdomar.**
För medelösa kostnadsfritt, för andra mot
erläggande av 2 kronor.

Alma Axelssons FÖRLOSSNINGHEM

VALHALLAVAGEN 120
(Hörnet av Nybrogatan)
Mottager inackord, även för längre tid.
Tryggt och ogen., välräk.
Tel. 62 78 24.

Chiropractic.

Ryggskott, Ischias, Neuralgi
Thor Holmström
Kungsgatan 35. Tel. 21 04 14
Mottagning 10-1 och efter överensk.

Alimonda-Institutet

homeopatisk praktik.
Mottagning 11-2. Rådfrågning även pr
korrespondens. Begär prospekt och frå-
gelista. Leg. läkare.
Address: Upplandsgat. 16, 4 tr. (hiss)
Stockholm. Telefon 32 08 99.

Bagarstugan

HÖRNSGATAN 37 - Tel. 40 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 - Tel. 40 73 37
GÖTGATAN 82 - Tel. 43 33 90

180 cm. hellylle Björ,

lämplig till draperier, sängöverkast, kud-
dar, borddukar m. m. Värme- o. ljud-
isolerande, i stor färgsortering, endast
5,75 met.
Oskarsons Lager, Kungsgatan 70, Sthlm.

Vi skräddarsy Eder kappa med två
provningar för 30 kr.

FORMSANS,

Upplandsgatan 25. Telefon 32 30 92.

Kina • magasin

Handvävda Bänder till klänning-
gar, parfymer m. m. Bästäm-
n, Övres, Brokade, Sam. & s. i. i. i.
porcell, Brons etc. Äkta varor
Birger Jarisgatan 12 Låga priser
Stockholm T. 67 24 35
Besök när-stationen Birger Jarig. 13, 4 tr.

Centralbadets damfrisering

rekommenderas
Elegant. Tel. 20 93 92. Förestående.

IDUN passar Er bäst,

ty IDUN ger både värde och trevnad
Pro Patrias överläkare, dr Per
Wetterdal, skriver en artikelserie
med råd till blivande mödrar —
läkarevetenskapen gör nya rön till
mödrarnas hjälp — det är av vikt
att kvinnorna själva hålla sig
å jour med dem. Läs dr Wetter-
dal i

IDUN

Prenumerera genom postgåse 1235 8 kr. för 1/2 år.
15 kr. för 1/1. Tel. 20 16 02.

Lucks Reklambyrå

FIRMA SVEN CARLOWITZ
MÖBLER och GARDINER
TAPETSERARE DEKORATÖR
S:t Eriksgatan 103

*Soffor, Fåtöljer, Stolar, Schälglor, Bok-
hyllor, Rökbord, Sekretärer, Skåp m. m.*
Gardinöfslag och råd vid gardinuppsätt-
ning lämnas. Tel. 33 09 71.

Snickeri & Tapetserareverkstad

Birger Jarisgatan 90 - Tel. 21 48 02
(Hörnet av Odengatan)
Inredningsarbeten, kompletteringsmöbler, reno-
tering och antikbeskrivning utföras.
VÄRMEISOL & ÖSTLUND, snickare
Nyarbeten och reparationer av alla slags mö-
bler, uppställning av gardiner m. m.
LILJEGREN & SVEDMAN, Tapetserare

Wibergs kappor.

Stilfulla nyheter i stor
sortering.
BIBLIOTEKSGATAN 12, 2 tr., hiss.
STOCKHOLM

T. G. Zetterström

Kocksgatan 29 HERRSKRÄDDERI Tel. 40 61 59
(Hörnet av Södermannan.)
Vid behov av kostym eller paletå, gå till fak-
mannen. Förkittliga kostymer från 135:-
Humana priser. Exell behandling.

Ring Radiokompaniet

Odengatan 56
Tel. 31 31 14, 32 20 60
Den ledande specialfirman.
*Utän köptvång demonstreras Philips,
Radiola, Telefunken, Ago-Ballie,
Dux, Marconi, Kungärdar m. fl. le-
dande märken.*
ALDRE APPARATER tagas i byte.
REPARATIONER
utföras fackmässigt och billigt.

Stilfulla, moderna Möbler

Billiga priser. Kredit räknas.
Möbler tillverkas efter ritning.
Axel Bolinders Eitr.
Gåla Brogatan 19, Stockholm • Tel. 20 71 04

Södra Hvitvaruaffären

Hörsngatan 62, Stockholm. Tel. 40 62 05.
Välsorterat lager av DAMUNDERKLÄ-
DER, KORSETTER, BYSTHALLARE,
STRUMPOR och SYBEHOR.

Snabba, pålitliga cykelbud till Edert för-
fogande. Vi utföra alla slags budskick-
ningar under full garanti.

Paketcyklarna

Skånegatan 86, Stockholm.
Tel. 40 84 50.

C. F. GRANERT

TAPETSERARE & DEKORATÖR
Mästernamnelsgatan 34. Tel. 21 19 29
Specialitet:
Bekväma soffor och fåtöljer på beställ-
ning samt smakfulla gardinarrangemang.

Urmakare H. U. LINDBERG

Norrländsgatan 22. Tel. 20 26 47
(Hörhuset Lästmakareg. intill hållpl.)
Alla slag av reparationer och justeringar
under full garanti. Obs! Öbräckbara
urglas till lägsta pris. Stort lager av
herr- och damarmband.

Hennings Skodon

Drottninggatan 27. Tel. 20 73 68
Herr-, Dam-, Barnskodon. Bottiner, Ga-
loscher, Tofflor.
GOD SORTERING - LAGA PRISER

Den 31 oktober 1936.

Nordens enhet.

På föreningen Nordens initiativ
har en Nordens dag högtidligen be-
gåtts i våra länder — dock besyn-
nerligt nog förlagd till Nordens
otrevligaste årstid.

Det började med de tre nordiska
kungarnas och president Svin-
hufvuds radiodeklarationer om det
nordiska samarbetets nödvändighet
och betydelse. Vidare ägde ett ut-
byte av statsmän rum. Finlands nye
utrikesminister Holsti talade inför
Stockholms studenter, svenske utri-
kesministern Sandler i Oslo och Nor-
ges utrikesminister Koht i Göteborg.
I Stockholm följdes radioutsändning-
en av en nordisk galaföreläsning på
operan, nordisk radiobal, nordisk
kabaret och allmänt nordiskt god-
nattagande där radiomännens häls-
ningar, god natt Sverige och Island,
god natt Danmark, Norge och Fin-
land skallade i rymden.

Frånsett att all denna gala verka-
de i någon mån konstruerad upp-
ifrån, frågar man sig nu: finns bak-
om allt detta ivriga tal om Nordens
väg en klart fattad gemensam grund
och syftning?

Ifråga om Sverige, Norge och
Danmark ligger kanske saken en-
kelt till. Men när det gäller ett
samgående med Finland i den nuva-
rande världspolitiska situationen är
dådet icke fullt så klart. De inre po-
litiska förhållandena i Finland ge i
och för sig anledning till en viss
tveksamhet — landet med undan-
tagslag, med Nordens enda kon-
centrationsläger för politiska mot-
ståndare, med förbud mot förenings-
frihet, och där det största politiska
partiet, socialdemokraterna, undan-
håller regeringsansvaret. Även ut-
rikespolitiskt torde Finland ha orien-
terat sig mera deciderat än de övriga
nordiska staterna.

I den mån ett gemensamt politiskt
mål kan uppställas för de nordiska
länderna, motsvarande deras inre
egenart och allmänna önskan, är in-
tet annat än gott att säga. Detta
samgående får dock icke bryta de
skandinaviska ländernas egen ut-
vecklingslinje som skulle ske ifall det
förslag som framkommit i den livliga
pressdiskussionen ledde till på-
följd, nämligen att utsträcka samar-
betet till en gemensam nordisk luft-
flotta av respektabel storlek.

Ett samarbete mellan de nordiska
länderna har på flera punkter orga-
niskt växt fram, betingat av prak-
tisk nödvändighet och naturlig sam-
hörighetskänsla. Sålunda existerar
gemensam lagstiftning på olika om-
råden, utbyte av forskare och stu-
denter, samarbete mellan yrkesgrup-
per av många slag. Även ha de nor-
diska länderna efter målmedvetna
personliga initiativ ofta uppträtt med
gemensamt ståndpunktstagande i de
internationella debatterna. Initiativ-
vet till denna linje togs på sin tid i
konung Gustaf med trekungabödet i
Malmö 1914 — till vilket konung

Politiska polisen i Finland får bakläxa.

Politiska polisens framfart i Finland
har slutligen föranlett regeringen att
efter riksdagens påtryckning tillsätta en
undersökningskommitté som skall över-
vaka dess åtgärder. Även socialdemo-
kratiska partisekretären har blivit med-
lem av kommittén.

Det var politiska polisens beryktade
handlingsätt ifråga om registreringsrätt
för kulturrella sammanslutningar och dess
i samband därmed avgivna promemoria
enligt vilken flera av landets ledande kul-
turspersonligheter skulle vara politiska
konspiratorer — som rågade måttet.

Tidevarvet har tidigare omnämnt de
trakasserier för vilka det nybildade För-
bundet för människorätt utsatts från po-
lisens sida. Denna affär utgjorde upp-
rinnelsen till den beklagliga promemo-
ria. Det gick slutligen så långt, för att
citera Hufvudstadsbladet, att aktade och
prövade medborgare på olika områden
stämplades såsom statsfientliga på grund
av sitt engagemang till förmån för rent
ideella och i allo redbara strävanden. Som
ett prov på, huru långt detektiva central-
polisen gått, då den skridit åt bränn-
märka olika institutioner och samman-
slutningar såsom statsfientliga, så det
erinner om, att t. o. m. Svenska folkpar-
tiet fått ett omnämnande. En av de upp-
räknade föreningarna finner nämligen
bland de synder, som i skrivelserna läg-
gas den till last, sin förståelse för de
svenskas strävanden till självhjälpelse i
Finland.

Detektiva Centralpolisen åstadkom till
slut regeringskris genom att utpeka far-
liga anhängare till den förmenta kommu-
nistiska fronten inom regeringen Kivi-
mäki själv.

Efter regeringskiftet tycks läget ha
klarnat något. Man får väl avvakta un-
dersökningskommissionens resultat och
vänta, att de fascistiska metoderna här-
med bli något dämpade.

Christian refererade i sitt radiotal —
och den har sedan fortsatts med ut-
rikesministrarnas möten i de nor-
diska huvudstäderna.

Helt säkert blir det till slut det
inifrån kommande, av nödvändiga
krav betingade samarbetet, som ger
styrka åt sammanhållningen i Norden.

Och Skandinavians fredsoppgift i
världspolitiken ligger klart utstakad.

Hyresstriden i Göteborg.

Den pågående konflikten mellan hy-
resgäster och fastighetsägare i
Olskroken i Göteborg har kastat ett
skarp ljus över de brister, som ännu
råda ifråga om bostadsförsörjningen i
vårt land.

Striden uppstod från början på grund
av det dåliga skick i vilket ifrågavarande
bostäder befinner sig. Hyresgästernas
männkligt att döma berättigade krav på
en viss standard, eller i varje fall ett nå-
got så när passabelt underhåll av lägen-
heterna, har möts av fastighetsägarnas
bestämda motstånd. Trots att de senare
under de sista tio åren kunnat tillgodo-
göra sig en betydande värdestegring på
fastigheterna, rapporteras sådana brist-
fälligheter som trasiga golv, dåliga eid-
ständer, illa underhållna källare, frånvaro
av skåp, lämplig köksinredning och v. c.
Av femtio fastigheter lära högst fem hålla
sig med v. c.

De i somras inledda underhandlingarna
om reparationer eller sänkta hyror med-
förde icke något resultat, varpå hyres-
gästerna förklarade fastigheterna i block-
kad. Fastighetsägarna sätte hårt mot
hårt och hotade med vräkning, tiden för
denna var utsatt och människomassorna
hade redan samlats för att åse dramat.
Då ingrep regeringen genom att tillsätta
en förlikningskommission, bestående av
landshövding Kjellman och förliknings-
man Lindström, som omedelbart avreste
till Göteborg. Regeringen förutsatte att
vräkningarna skulle uppskjutas tills med-
lingskommissionen hunnit komma till
tals med parterna. På detta svarade emel-
tid fastighetsägarna att man inte önskte
underhandling förän man fått göra bruk
av sin lagliga rätt.

Men förhandlingarna väntas ändå komma
till stånd inom den närmaste tiden.

Står äktenskapet inför bankrutt?

Läs vad en av Europas
främsta forskare på om-
rådet har att säga i

EDV. WESTERMARK

ÄKTEN- SKAPETS FRAMTID

6:50

BONNIERS

Herrsätra Internatskola, Carlberga, Södertälje.

8-kl. flickläroverk under K. Skolöverstyrelsens insp. Normalskolekompetens.

8-kl. flickläroverk under K. Skolöverstyrelsens insp. Normalskolekompetens.
Modern, psykologiskt-pedagogiska
metoder. Hemlik miljö och individuell
omvårdnad. Praktiskt arbete, skolkök,
vårdning m. m., avpassat efter elever-
nas ålder och läggning. Skolans läge
är vackert, luften starkande och ter-
rängen lämplig för härdande friluftsliv.
Årsredogörelse på begäran. Tel.
Södertälje 532.
ANNA SUNDIN, Föreståndarinnan.

ENEQUISTS KONTORMÖBELLAGER

Malmöskullnadsgratan 46
Specialfirma för KONTORMÖBLER och INREDNINGAR
SALJER - KÖPER - BYTER - RENOVERAR
Tel. 21 83 48

MALUNGS FOLKHÖGSKOLA

28:e vinterkursen börjar 20 okt. 1936 i nya, utvidgade, vackra lokaler. I och
II. Årskurs för män och kvinnor. Medborgerliga, allmänbildande och praktiska
ämnen. Fripåttor. Stats- m. fl. stipendier. Skolan ligger ca 100 m. från järnvägs-
anläggning vid Västerdälaväns strand i ståtlig och frisk natur. Låga omkostnader.
Gott kamratskap. Obs! Inläsand anmälan i god tid!
Illustr. prosp. och provvis: av elevtidningen »Kamrateringen» gratis från
REKTÖR GUNNAR FURULAND, MALUNG. Rt. 32.

NORRKÖPINGS STUVLAGER

KLÄDESHANDEL, Barnhusgatan 4, Stockholm.
ngen butik. Alla inköp o. försäljningar pr extra kontant. Detta orsaken till våra bill. priser

Finlands inställning till tyskt och franskt.

I en intressant artikel i den i Åbo utkommande, mycket läsvärda tidningen *Granskaren*, har Alma Söderhjelms belyst Finlands inställning till tysk och fransk kultur. Vi tillåta oss att ur artikeln anföra några brottstycken.

»Det finns inte något skäl, varför vi inte skulle vara tyskvänliga, sade någon till mig, när jag beklagade mig över det ringa intresse som finnes för franska språket och kulturen hos de unga generationerna här i landet, och föresten i hela Norden, skriver Alma Söderhjelms.

Men det var inte alls på vänligheten jag klagade, utan bara på, att vår tyskhets börjar översvämma intresset för andra länders kultur, språk och förhållanden, vilket har till följd att vi stå okunniga inför dessa. Allt på sin plats. En flod är vacker där den rinner eller t. o. m. störtar fram mellan stränderna, men den förlorar sin skönhet, när den översvämmas av kringliggande områdena. Vår tyskhets har översvämmat vårt intresse för de övriga europeiska språken och kulturerna och håller på att dränka dem med sin över alla bräddar stigande flod.

Varför just tyskheten? Varför inte engelskan, som i de andra nordiska länderna? För att vi äro germaner, så sägs det åtminstone...

Tyskarna ha sedan urminnes tid varit herrar hos oss. Det började under svenska tiden och fortgick under den ryska. Balticum har därvid spelat en stor roll, dessutom har hela Östra Finland levat under till nyaste tid i de bildnings- och ämnerhet penningstarka tyska affärsfamiljernas höga hägn. Tyskland har stått oss närmare geografiskt än England, Italien och Frankrike, vi har fått tysk utbildning och sliat i denna vid våra högskolor: universitet, tekniska högskolor och handelsinstitut, liksom inom de fria yrkena: läkare och jurister ha nästan alla fått sin utbildning i Tyskland. Så kom jägarörelsen och att vår unga militärbildning till följd därav blev rent tysk. Och sedan kronan på verket: Tyskland hjälpte oss att utgåa bolsjevismen. Sedan dess har vårt förhållande till Tyskland varit känslöbetonat, och trots att detta skedde under den regim, som nu icke är i kurs, så känna vi något när vi tala och tänka på Tyskland. Vi behöva icke skämmas därför, större nationer ha fått sin syn förblindad och större ting ha virrats bort genom att hjärtfibrerna trasats i sig med tanke-näret.

Vad som ännu kunnat försummas, har gjorts av reklamen. De tyskvänliga i landet ha från månad till månad gjort för Tyskland en både tyst och offentlig reklam, sådan de aldrig skulle ha gitt besvärja sig med att göra för eget land t. ex. i Tyskland. Reklamarbetet har förvaldats med regimen: det har under de senaste åren strögats till påpressning, och den fria reklamen har bytts ut mot en diktatorisk propaganda, av den art, att den måste taga död på allt annat för att få rum att andas och röra sig.

På intet område har den nazistiska propagandan så tydligt visat sin effektivit

vitet i vårt land, som däri att den tagit död på intresset för franskt språk och kultur. Nej, inte tagit död, ty man dör när man dör, och inte när andra önska att man skall ge upp andan. Men misskrediterat. Det finns inget smicker som så gläder våra nazister, som när man talar illa om Frankrike. Med vilken förtjusning och vilka ljusa leenden undfingo de inte underrättelsen om de goda relationerna mellan Sovjetrepubliken och Frankrike: ha — ha —, där ser vi hur ruttet det landet är...

Nåja, Frankrike är ruttet. Men inte tycks det vara mindre ruttet i andra land. Tyskland är ruttet. Där bygger Göring nu sitt femtiöfvet privatchâteau med hundratal rum, medan folket svälter. Alla platser äro att köpa — eller att få! — också där. Alla platser ha alltid varit att köpa — eller att få — i alla länder och i alla tider, graden av valhänhet med vilken detta skötes, avgör om det synes för andra. —

Fransmännen ha aldrig egentligen gjort någon vidare reklam för sig. Åtminstone ingen falsk, krystad och uppkonstruerad sådan. Kunde detta måhända bero på, att de aldrig behövt göra det? De ha rätt sig utan reklam. Detta vill säga, ingen konstruerad reklam hade någonsin kunnat vara mer effektiv, än den som gjorts av deras kunskapsrikedom, deras konst, deras kultur, deras djupa vetande, deras litterära stil, deras konversation, deras artister och konstnärighet, deras sinne för proportioner, detta sinne för proportioner, som är all hundra, allt konstnärligt tänkandes och alltsomnär till utövandes enda verkliga bas...

Men här hos oss tror man, att fransmännen är ett dåligt folk, att deras kvinnor liksom deras män äro köpta, att deras Konst, deras karaktär, deras hemliv, vetande, allt är bara »tyllighets».

Det sägs, att främmandskapet med religion och mentalitet gör något till men vi studera ju Arabien och Marocko med oavlätligt intresse, och vi lära ju språk, som ingen har levande nytta av... Allt detta är svepskäl och svaga sådana. Grundorsaken till vår brist på intresse är bara detta: att vi för varje dag allt mer börjat se med tyska ögon på livet och världen. Och också på Frankrike.

HSB inviger sin utbildningsanstalt för småbarnsfostrarinnor.

Socialpedagogiska seminariet vid Kungsholmsgränd 11, Stockholm, den 25 augusti. HSB startade internatskolan för blivande småbarnsfostrarinnor invigdes i fredags av socialminister Möller i närvaro av en sakkunnig och intresserad publik. Där voro representanter för Stockholms barnvårdsinstitutioner, för hyresgästföreningen, kända läkare, pedagoger, socialarbetare m. fl. talrik närvarande.

HSB har ju redan sedan flera år tillbaka gått in för gemensamma barnkåror eller lekstugor i sina bostadskomplex, i den övertygelsen att fullgod vård och fostran av barnen skall kunna forskaffas kollektivt och icke uteslutande vila på den enskilda individens förmåga eller oförmåga att åstadkomma den. Det nyinrättade socialpedagogiska seminariet innebär ett utbyggande av denna idé: Man vill härmed tillgodose utbildningen av handledarinnor för barnen i förskolalidern.

Vid invigningsfesten framlade seminariedirektör fru Alva Myrdal den nya läroanstalts principer och arbetsprogram. Under en tvåårig kurs på sammanlagt 20 månader meddelas undervisning i psykologi, pedagogik, social orientering samt barnvård, medicinsk, social och praktisk. Utom skolkök och handarbete förekommer även sammanhängande praktisk träning i HSB:s småbarnsavdelningar.

23 unga flickor från hela landet studera redan sedan tre veckor tillbaka vid det nya seminariet, där de också bo. Inredningen och utrustningen av skolan är i och för sig en liten sevärdhet ifråga om praktiska anordningar och vackra färger. Den här åstadkommit av fru Annastina Alkman, barnvårdsinspektör Aria Setterberg och arkitekt Malmcrona.

Ett pessimistiskt världsparlament.

— Stämningen i Genève var mycket tryckt och tung — man kastade sig med nästan krampaktig iver över sådana frågor, som inte direkt hade med den politiska situationen att göra. Folknärings diskuterades sålunda i tre dygn och devalveringsfrågan, som blev aktuell just medan församlingen pågick, togs upp till grundlig behandling av finansutskottet.

Det är fröken Kerstin Hesselgren, nyhemkommen från förbundsörsamlingen i Genève, som ger denna sammanfattning för Tidevarvet.

— Frågan om en revision av N. F:s pakt var ju f. ö. aktuell, fortsätter fröken Hesselgren. Visseringen hade endast ett tjugotal länder svarat på rundfrågan i denna sak, men det förekom en mycket omfattande diskussion i församlingen, där de flesta länders representanter var uppe, och det blev alltså en sorts generaldebatt om saken. Liksom vid juliförsamlingen var det framförallt två principer som gjorde sig gällande i diskussionen. Enligt den första borde paktens helt och hållet omarbetas. Enligt den andra skulle endast själva tolkningen av paktens göra mera preciserad.

Likaså räddade delade meningar om hur det fortsatta arbetet skulle ske. Vissa stater förordade samarbete även med de stater som stå utanför förbundet. Efter som man eftersträvar större universalitet bör alla medel prövas att komma till tals även med dem, som lämnat N. F. — Det sköts och sköts på om saken skulle tas upp till allvarig debatt nu, men slutligen enades man om att tillsätta ett utskott på 28 medlemmar för att vidare undersöka frågan. Detta utskott är sammankallat till den 9 eller 10 december — ett datum som tyder på, att det väl knappast blir tid till någon allvarigare behandling den gången heller — så kort före jul.

— Det i mitt tycke intressanta och märkliga var de i flera anföranden uttalade kraven på att paktens skulle lös-

göras från Versaillesfreden. En annan glädjande sak var att den tanke som engelske utrikesministern Hoare i fjol tog upp angående råvarufördelningen, i år fullföljdes såväl av nuvarande utrikesminister Eden som av flera andra talare. Bland de frågor som 28-mannautskottet får hand om, torde även frågan om råvarorna ingå. Kolonialproblemet var det däremot ingen som gick in på.

— Jag tror man kan säga att den allmänna känslan därnere var att ingen nu vågar använda sanktioner. Så mycket viktigare är det då att ta upp allt som kan verka pacifierande — och dit hör naturligtvis en sådan sak som råvarufrågan.

— Man hade vidare, fortsätter fröken Hesselgren, en bestämd känsla av att N. F. icke ansåg sig i någon form kunna ingripa i den spanska konflikten. På det sociala området voro resultaten större. Så beslöts t. ex. på svenskt initiativ att bostadsfrågan skulle tas upp, icke endast som en hygienisk fråga utan även ur ekonomisk och social synpunkt. Ett blandat utskott, med representanter från såväl hälsovårds- som den ekonomiska sektionen och i samarbete med arbetsbyrån, tillsattes efter ungefär samma principer som i fjol utskottet i näringsfrågan. Tyvärr föll även denna gång ett förslag om undersökning angående hjälp åt kvinnliga ryska flyktingar i Fjärran Östern. Man får hoppas att den stora konferens som nästa år skall sammanträda i Fjärran Östern måtte finna någon lösning av denna fråga.

Det ligger packar av N. F.-trycksaker på fröken Hesselgrens bord. De ger en aning om räckvidden även av de frågor, vilka politikerna tillgrepo för att mitt i en förtvivlad situation ändå få något positivt att peka på. Men kunde de lösas vore utan tvivel mycket vunnet även för det stora problemet om krig och fred.

C. H.

»En kristen humanist. ... inte bara en vanlig genomsnittsmänniska utan en ärlig och samvetsgrann medborgare.»

Red. Ragnar Tomson i Sanningsvitnet om

En fängelse-direktörs minnen

av Ulrik Leander

Tomson fortsätter:

»Med en särskild iver och glädje gick jag att läsa de personliga minnen ur hans långa levnad... barnafromhet, människokärlek och villighet, har gjort hans liv till välsignelse.»

Häft. 5:—, klob. 6:50.

I bokhandeln eller från Svenska Missionsförbundets Förlag STOCKHOLM

... berättelsen om Eldens folk" Elden

En bok om tro. Skildringar från Frälsningsarméns första tid i Sverige.

AV NILS HYDÉN.

»Det är eld och liv i denna dröpliga skildring från internationella frälsningsarméns första dagar i Sverige. Vi gratulera frälsningsarmén att äga en sådan hänförelse skildrare, som Nils Hydén, det är en stor vinst att få stifta bekantskap med en sådan ypperlig historisk berättelse som boken Elden. En bok om tro.»

Så skriver bl. a. pastor D. E. KAARLE i tidningen *Dalsland* om denna mäktiga och betydelsefulla bok. Bär finnas i varje hem. Sätt den i händerna på de unga. Den är även spännande och medryckande som någon bok kan vara.

Häft. kr. 4:75, klob. kr. 6:50.

HARRIERS Bokförlag A/B Stockholm

Sånt kan hända överallt.

»It can't happen here», säger Sinclair Lewis och menar motsatsen, nämligen att det mycket väl kan hända både i Amerika och var som helst annorstädes, att fascisismens stormflod en vacker dag bryter in. Hans framtidsroman, som behandlar fascisismens tänkta genombrott i Amerika, vill vara en varning till alla, som invagar sig i den lugnande föreställningen, att hemma hos dem är något sådant omöjligt. Och det är inte bara hans landsmän, som har orsak att ta åt sig den varningen.

Med sin välkända, dräpande satir, med flammande indignation, ger han en bred och detaljrik skildring av hur massan av det amerikanska folket under en depressionstid låter sig drävas av demagogen Berzelius Windrips flöjttoner och väljer honom till president, och hur sedan denne herres och hans kumpaners terroristiska diktaturregemente framgångsrikt odelägg Amerika. Detta förgissligt efter kombinerat tyskt-italienskt mönster, men vem Lewis närmast åsyftar med sin ömsom ryktande och snyftande »hövdings» är inte så svårt att lista ut, och de valda citat ur diktatorns bok »Klockan noll», som är infällda här och var, företar en elak likhet med en annan Ledares självbekännelser. Handlingen får ökat liv genom att åtskilliga verkliga och välkända personer ur Amerikas offentliga liv får äran spela med i periferin. (Lite ledsen blir man dock, då Sinclair Lewis av sin aversion mot Upton Sinclair låter sig förläsa att tilldelade denne rollen av en fascisistens sympatisör.)

Författarens språk är Doremus Jessup, liberal tidningsman i småstaden Fort Beulah nära gränsen till Canada. Denne resignerar inför terrorns första anlopp, men förtryckets och grymhetens obegriplighet (i Fort Beulah huserar som envaldshärskare Shad Ledue, f. d. gårds-karl hos Jessup, en led och busig underhuggare av den typ, som gör karriär vid alla slags revolutioner) driver honom smärning om i illegalt undermineringsarbete, varvid han åtföljes av sina båda dottrar och det fåtal av sina vänner, som inte vänt kappan efter vinden. Han genomlider ett koncentrationslägers helvete, lyckas fly till Canada, men hårdar inte ut i emigrationens sterila atmosfär, utan återvänder hem för att på nytt upptaga den aktiva kampen mot våldet.

Hur denna Doremus Jessup, från början en visserligen intelligent och godhjärtad, men rätt passiv man, med tiden växer till en stor och heroisk gestalt, är övertygande och gripande återgivet. Sinclair Lewis har kanske aldrig varit så allvarlig som i denna bok, han har heller aldrig utvecklats så mycket varan medkänsla — men det betyder ingalunda att han tappt bort sin humor, eller sitt livliga, gnistrande, infaltriska framställningssätt. Boken är, trots sitt patos, roligt att läsa, och spännande som en kriminalroman, och det är nog sannolikt, att den kommer att väcka eftertanke hos många, som annars inte »intresserar sig för politik».

Sinclair Lewis bör inte tilldelas, som i skräck för den fascistiska diktaturen tagit sin tillflykt till den röda, han träder

alltjämt i bräsch för de gamla, förkättrade, liberala idealen. Om Doremus Jessup heter det, att »han fruktade att världskampen av i dag inte var kommunismens kamp mot fascisism, utan toleransens mot det bigotteri som predikades av både kommunism och fascism. När han tänkte på historiens gång, kom han mer och mer till den övertygelsen, att allt här i världen som var något värt utföras av den frivilligskande, kritiska andan, och att bevarandet av denna andan var av större vikt än något socialt system.» Sinclair Lewis' bok är inte bara en varning till de sovande, den är också en livgivande uppmaning för alla dem, som strider i samma led som han.

Jan-Erik Holm.

Sinclair Lewis: Sånt händer inte här. Norstedts förlag. Pris Kr. 6:75.

BLÅ BOKEN

KALENDER
FÖR IDEELLT OCH
SOCIALT ARBETE

1937

13: e årgången, 312 sidor, är en »Nordisk familjebok» för ideellt och socialt arbete genom sina aktuella artiklar, »vägrödjare», »videns diktare», »tonkonstens män». Text och bilder från folkföreläsningarna. Även eder organisation. Pris kr. 2:50 i bokhandeln eller från BLÅ BOKENS FÖRLAG, Stockholm I.

Kaos.

Om man från sitt eget vackra, fridsamma land ser ut över en värld, stadd i upprivning, krig och hets, då får man en känsla av att det är där som rasan — eller att en skock grälände orensloga barn slåss om en såppbulla. Hur dårligt ter sig icke detta parlamentariska pratande de stora nationerna emellan, under det att det sjuder i folksjäl och massugestionen för partibildning och krig griper omkring sig.

Visseligen arbetas det intensivt i Genève, och N. F. är väl ändå och blir än mer världens samvete. Att dess arbete missförstås och dess uppsåt missolkas, beror väl till stor del på den starka penningmagnaten pressen. Skall det då icke finnas någon framkomlig väg för att påvisa De mäktiga, främst då Tidningspressen i världen, att, om denna hets får pågå, så arbetar ju mänskligheten på sitt eget förintandel. All mödosamt frambringad kultur raseras fort nog. Vi behöva ju dock en hel del ren andlig lugn, lugn och arbete, ideal att se upp mot. Men ideligen matas vi av tidningsarna med ohyggligheter, hat och ovilja från stridsfronterna ute i världen, ej alltid från dessa meddelanden sanningsenliga, utan färgade av den partianda som organet för tillfället representerar.

Vilken verkligt fridstiftande makt kunde icke pressen vara. Allt detta, som skapar lugn, arbete och hem för människorna kunde frammanas av dessa maktfaktorer om de voro besjälade av en kärlekfull och vidare syn och ej fjättrade av partier och ekonomiska intressen. I stället för ljus och kunskap till mänskors gagn så nu ut hat nationer och folk emellan. På detta sätt bildas till sist denna ohyggliga bumerang — kriget. Det ohyggliga är att alla äro vi mer eller mindre medskyldiga. Vartför och huru?

Jag vill citera Krishnamurti ur tidskriften Quo Vadis: »Ingen nation kan vara sig själv nog. I stället för att arbeta för vår nationella prestige och ära låt oss tänka och känna som mänskliga varelser. Börja med dig själv och utrota grymheten ur ditt eget väsen och du skapar en lycklig värld. Vi tänka icke på *helheten*, vi tänker i segment och därför ökar vi konflikterna och de sönderdraga krafterna i världen — vi måste vara oaserna i öken, mitt i konflikter och kaos och krig! Vi måste som individer behålla en sund jämvikt. — Intelligens, i detta ords högsta bemärkelse, är den första förutsättningen. Därur härleda sig frid, harmoni och så vidare. Att blott vara ett fredestentrum är av liten betydelse. Det finns så många fredsorganisationer, men så få individer, som är verkligt fria, sant intelligenta. Du måste göra början med dig själv och skapa den farliga förstelse, *den flamma* som kan lysa andra.»

Om dessa kloka ord kunde tränga in till allas våra hjärtan, och klara förståndet på dem som makten häva. För att få en sundare press, ett värdigare nöjesliv för våra unga i form av bio, radio etc. så bör dessa företag ej ligga i enskilda ägares händer, vilka i ekonomiskt intresse, för konkurrensens skull, måste bjuda och hos den stora allmänheten underhålla och uppmuntra en dålig smak. Massugestionen är fruktansvärd och

tycks i ovannämnda fall så gott som utplåna den lilla gnista av personlighet som finns hos individen. Hjälpösa irra själar, sökande ett fäste — allt tycks ge vika. Inet system håller vad det lovat.

Partisystem då det gäller politik, *för-samlingsystem* då det gäller religion, *familjesystem* då det gäller barnet. *Målet*, enighet, för det *helas välfärd*, internationella mått och arbetsmetoder, allt detta kommer i skuggan till följd av egoism och falsk patriotism, som i alla tider skymt solen, lyckan, friden för ett jäkligt människoslåkte.

Den första *politiska aktion* som borde proklameras är *freden*. Kriget borde helt enkelt löjet ta hand om och *utskratta* såsom varande den största *dumhet* som en människöjarna någonsin konstruerat.

Den *sanna religionen* som först borde predikas på Jorden är *Frid*, »människorna en god vilja».

Den *enda familj* att räkna med för våra barns bästa är internationell. Den stora allomfattande barnkammaren, där svart och vit har lika rätt att vara lycklig under solen. Då Röda korset en gång (jag hoppas i en ej allt för avlägsen framtid) har fyllt sin uppgift bakom krigszoner, att det då vill övertaga ansvaret i denna världens stora barnkammare, där kommande släktens barn kan i frid och harmoni dansa till goda *världsmedborgare!*

Då denna tid kommer är också tiden inne, väl vore om den redan nu vore här, då en missriktad humanitet får ge vika för sann barnkärighet och sunt förstånd och befria starkt obotligt sinnesslöa barn från deras hårda jordiska boja. Från religiöst håll skulle väl ännu en hård motvind blåsa inför ett så radikalt förfarande. Åndock vill man gärna tro att ingen verkligt djupt religiös mänska kan tro att en allvis skapare frambragt ett missfoster. Det var ej *livets mening*. — Men en olycksbändelse, låt oss säga en felaktig cellbildning.

Då bland djuren ett missfoster födes får detta genast en smärtrii död genom människors försorg. Men de oylekliga människomosten, dem bygga vi i stället asyl för och kotsamma inrättningar. Till vilken nytta? I detta sammanhang ber jag få rekommendera en bok av Astrid Forsberg »Du är vägd på en vägs», vilken i romanform behandlar detta ämne. I denna bok få vi en blxtbelysning över de imbecillaste livsinställning i all dess ohyggliga realism. Det är på tid att vi kvinnor och barnaföderskor tar kännedom om sådana ting för att ta ställning till dessa frågor då det en gång, som jag förut sagt, snarast möjligt blir ett aktuellt spörsmål.

Har just i dagarna läst att det i England och Amerika bildats en förening, »The voluntary Euthanasia Society — Rätten att få dö», vilket sällskap vill arbeta för att människor får rätt att dö då hon av obotligt sjukdom och lidande inlett högre önskar. Jag är glad att denna tanke äntligen vunnit jordmån och önskar att den också kunde omfattas alla *obotligt sinnesslöa och obotligt sinnessjuka*.

Det är något pinsamt i denna humanitära strävan att hålla ett olyckligt obrukbart människomaterial vid liv, och å andra sidan utbilda vår kraftiga, livsdugliga ungdom till krigstjänst, för att eventuellt en gång förgöra ett lika friskt släkte, eller själv i stor utsträckning gå under eller få minnesbetor både kroppsligt och andligt.

Dessa statliga inrättningar som nu äro

Två dramatiska experiment.

»Gynna svenska varor! Spela svensk dramatik!» äro slagord, som trängt så in i det allmänna medvetandet, att sådana alster genast bedömas mycket mildare. Från mindre uppatristiskt håll säge man dock helst, att de kunde kompletteras med ett: »så vitt de äro goda varor». Och man skulle önska, att den uppmuntran speciellt den inhemska dramatiken behöves för att kunna utvecklas kunde erhållas på någon mindre experimentteater, så att nationalscenen icke behövdes i anspråk för annat än fullödig konst.

Tua Ströms »Fiskare, Människofiskare» ett färdigt exempel på sådan teaterkonst. Att kalla skådespelet för god dramatik innebär utan tveivel en överdrift, men inte förty kommer uppförandet helt visst att sättas på Dramatiska teaterns kreditkonto. Tua Ström är en habil teaterskribent, hon har begåvning för att tänka och skriva sceniskt och hennes figurer äro tecknade med en viss dramatisk kontrastverkan. Men hon är ytlig och schablonmässig, både när det gäller den dramatiska intensiteten, människoskildringen och framläggandet av livsproblem och samhällsfrågor.

Det hela verkade som en rätt underhållande pjäs för pappersdockor. Intrycket skulle måhända blivit ett annat om drammet »avslutats den 20 okt. 1933», utan författarinnan fortsatt, utvecklat sitt drama och brottats med sina figurer. Både miljö och motiv hade förtjänat det.

Vid Dramatiska teaterns framförande hade regissören, Rune Carlsten, skickligt utnyttjat denna tacksamma miljö. Uppställningarna rent realistiska men som sådana helt förtäffliga, karakteristiska och välgrödda chesofri.

Huvudpersonerna i dramet, den scharlatska fiskargubben, spelades av Georg Bläckingberg. Liksom vid andra teatrar, så har man också vid Dramatiska teatern en viss standard att gå efter, när det gäller tillsättandet av roller. Religjöst präglade underlivet spelades av Georg Bläckingberg! Man får emellertid vara tacksam, att denne skådespelare, som har en sållsnt förmåga att göra levande människor av sina roller, fått hand om Petrus Frost. Säkterligen hade intrycket annars blivit långt mindre trovärdigt.

Rollpatent kan även sökas av Gunnar Ohlson, nämligen på ilfundiga manspersoner. Hans Öberg visar emellertid att han gör dem både med nerv och skicklighet. Ett verkningfullt inslag var Hilda Borgströms lilla måleriska fiskargumma, Liss-Kulla Jobs' spel som Metta visade, att hon skulle passat utmärkt som Ester; spelet hade i och för sig mycket goda förtjänster, men typen var en annan än bokens Metta.

Enga Tidblad åter är väl knappast rätta typen att framställa en flicka så skarp, att hon »egentligen» borde blivit karls. Därför blev kontrasten för liten mellan Ester som rivjärn och Ester som fräist. Slutligen vill man gärna nämna Olof Widgren för en uttrycksfull och levande bild av Charles Newman. Det var riktigt sorgligt, att han skulle drunkna!

För omkring tjugo år sedan satt jag en kväll på Oscarsteatern och såg en

fyllida av ovannämnda kategori av människor, och vars underhåll kostar flera miljoner för vårt land, borde i stället vara internatskolor eller liknande för den ungdom som utarbetslös, dåligt närd vandrar runt utan hem — från dörr till dörr klagande — för att på natten hamna på ett ungarshotell bland tveklaktigt sällskap. Men — vi litet var, som tänka över de sociala frågorna i världen och så livet kunna utträta — vi kunna ändå sätta vår lit till och på alla sätt som står oss till buds stöjja och uppmuntra våra lands representanter i riksdag och vid Nationernas Förbunds rådslag i Genève. Ty på den vägen, och endast på den, kan vi så småningom få fram ett normalt andligt hälsotillstånd i världen — såsom det nu ser ut, tycks alla vara mer eller mindre dårar.

Lägg den store profetens ord på hjärtat. Det kommer i alla tider att representera den *stora sanningen*: »Den som griper till svärd skall med svärd förgås!»
Anna Pzl. Hedén.

extra flugig operett. De agerande snurrade kring varandra, chosade för publiken och dillade fram sina haranger. Då kom där in en ung flicka, hon gick direkt fram på scenen, ställde sig bredvid en stol och sjöng sitt parti, enkelt och rakt på sak men med en dramatisk intensitet, som tog åhörarna med storm. Mitt i virrvarret omkring sig höll hon sin egen linje, följde sin egen inre stil. Det var Naima Wifstrand.

När samma artist nu efter skiftande öden och många års bortavaro dyker upp på en stockholms konserttrubbin, vill jag ej påstå, att intrycket är detsamma. Hon ger oss knappast längre samma intryck av samlad inre stil. Det är den förlusten man ville beklaga långt mera än förlusten av den praktfulla mörka rösten.

Ack, jag vet, vad Naima Wifstrand ville svara, vad hennes ansikte redan svarat, innan läpparna ännu format orden. Det är ett nödvändig, konstnärlig nödvändig, om han vill fortsätta att leva i denna snöda värld. Och medan jag från parkettens perspektiv skildrade stolt Naima Wifstrands föredragning av en del dramatiska sånger och finner att den resultatet av en mångårig dattning mellan inre, djupare och därför mera värförståelig dramatisk inlevelse och kryfs in en billig och lättrodd publik, flyvs jag med beklämning över hela vår tids konstnärliga fostran. Ty det är ju dock ur folket, från oss, som konstnärerna födas, kristalliseras ut. Våra ledare äro förtädda produkter av tidsandan. Vi få, det vi förtjäna. —

Men varför enbart försunka i pessimism. Det fanns massor av glimtar, som också kom en att göra den reflexivna — vilken utmärkt typ för filmen borde ej Naima Wifstrand kunna bli. Under en sträng konstnärlig regissör. Under den regissör, Sverige behöver!

Karin Schultz.

Man leker med förstörelsen.

Ur ett brev från en ung svensk på besök i Paris anføra vi följande belysande ögonblicksbild från de nyligen hållna, stora luftskyddsövningarna:

»Min landsman bjöd på ostron och järpe vid Place l'Odeon och efteråt klöckan 9,20 bjöd Paris på stor föreställning. Civilskyddsövning med bombanfall koncentrerat på Quartier Latin. Naturligtvis hade hela Paris församlat sig där för att vara med om sensationen. Det hela blev ett oändligt makabert skämt. Helt tio släcktes alla ljus i Paris, drogvs alla gardiner, allt under det att 70 sirener tjust övre taken. All trafik avstannade under den kvart bombardemanget varade, endast polisens och brandkårens bilar åkte omkring med blåa lyktor.

Det hela var fullkomligt vansinnigt, för man hade bestämt att det skulle bli bombnedslag med ty åtföljande eldsdovr och skador på ett par olika ställen kring Odeon och Pantheon. Och givetvis hade hela Paris kommit dit. Brandkåren kom knappast fram och när den väl trängt sig fram på Place l'Odeon hälsades den med väldiga applåder! Så började man spruta på de bengalska eldarna och mer ändå på allt folket, som skrikande och skratande störtade i väg in på de mörka smågatorna. Hela stan verkade berusad. Det skulle varit intressant att som jämförelse se Berlin, där väl hela stan fick order att gå hem och inte säga käft. Det är nog det hopplösaste som finns att försöka organisera något i skyddsvägg eller disciplin över huvud här. Men ändå är jag övertygad om, att det skulle bli mycket mindre panik i det sorglösa Paris än i det väl-disciplinerade Berlin. För när de vältrimmade kolonnerna bli överrumpade, är det säkert mycket svårare att undvika kaos.

Patronen på restaurangen där vi åt middag uttryckte precis mentaliteten här, då han förklarade, att bara man har ätit en god middag, så gör det ingenting om man blir bombarderad! Och det är också av samma anledning, som alla upplopp i Paris tar slut kl. 7,15, för att alla skall hem och äta middag!»

Ett framsteg för kvinnorna...

(Forts. fr. sid. 1.)

slutningarna samma grad av beaktande som andra grupper.

I och med denna framställning, vilken biföljs, kommer kvinnornas rättigheter automatiskt upp till behandling vid nästa förbundsårsamling. Härigenom blev även det önskemål tillgododet, som framställets genom ett annat av kvinnoorganisationernas instrument, nämligen den s. k. *Liaison Committee*, och som gick ut på att de kvinnliga delegaterna inom förbundsårsamlingen skulle söka åstadkomma att frågan togs upp på dagordningen för nästa år.

En lyckad flyttning.

Kvinnliga Kontoristföreningen i Stockholm invigde på måndagskvällen sina nya lokaler, Drottninggatan 31, med en glad och festlig supé för ett stort antal inbjudna.

Föreningen som nu existerar i över 30 år och därunder starkt gått framåt i styrka och betydelse — den har f. n. icke mindre än 3000 medlemmar — representerades vid detta tillfälle såväl av sin nuvarande ordf. och sek. frökarna Edith Lindblom och Alfhild Karlström, som av sin grundare och hedersordförande fröken Mathilda Lindgren samt flera av de talrika funktionärerna f. ö.

De rymliga och hventryliga, väl genomtänkta och inredda lokalerna vittnade om både smak och målmedvetenhet hos föreningsledningen. Ett behagligt intryck av frihet och utrymme mötte genast från början.

Med den livliga kursverksamhet som Kvinnliga Kontoristföreningen bedriver äro också de vidgade utrymmena välmotiverade. Omkring 100 lunchgäster serveras f. ö. dagligen i den allmänt uppskattade matsalen.

Kvinnliga Kontoristföreningens arbetsuppgifter, dess framgångar och framtidsplaner skildrades i personliga och medryckande anföranden av ordföranden och sekreteraren och kvällen kvarlämnade intrycket av en handlingskraftig och välskött organisation, som har en viktig uppgift att fylla på det arbetsområde där den verkar.

KVACKSALVERI eller LÅKEKONST!

klarlägger med stöd av 50 bifog. intyge fr. patienter, som behandlats vid K. B. Ledins Diet-fysikaliska institut i Västerås och Hälsingborg, att verkligt hälsa endast kan vinnas genom fullt naturigena läkemetoder. Boken erhålles i bokhandeln eller genom rekvisitioner ställda till ovannämnda institut. Distrib. fr. Wilhelmssons Boktr.-A.-B. Riddarg. 17, Stockholm. Tel. 62 12 31. Pris 2 kr., fraktfritt postföskott.

TIDEVARVET

REDAKTION:
Telefon 20 48 42. Mottagningstid 10—12.
EXPEDITION:
Telefon 20 48 42.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m.
PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6.—, halvår kr. 3.25, kvartal kr. 1.75. Lösnummer 15 öre.
ANNONSPRIS:
I text 20 öre per millimeter.
POSTGIRO 1544.

Stockholm 1936
Zetterlund & Thelanders Boktryckeri-A.-B.

En Krona

kostar Tidevarvet från 1 oktober till årets slut ■ Avgiften kan insändas direkt till expeditionen, Triewaldsgränd 2, eller insättas å giro 1544 ■ En billig utväg att lära känna Tidevarvet ■ Prenumerera för Er själv eller edra vänner.